

Protokół z 22. posiedzenia Rady Organizacji Pacjentów przy ministrze właściwym do spraw zdrowia z dnia 12 kwietnia 2023 r.

W dniu 12 kwietnia 2023 r. odbyło się 22. posiedzenie Rady Organizacji Pacjentów przy ministrze właściwym do spraw zdrowia. Posiedzenie odbyło się w formule hybrydowej - w trybie stacjonarnym w siedzibie Ministerstwa Zdrowia i on-line za pośrednictwem aplikacji Teams.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Rady Organizacji Pacjentów oraz Pan Łukasz Szmulski - Dyrektor Departamentu Polityki Lekowej i Farmacji w MZ; Pani Monika Puźniak - Radca w Departamencie Polityki Lekowej i Farmacji w MZ; Pani Dominika Janiszewska-Kajka - Zastępca Dyrektora w Departamencie Lecznictwa w MZ i zaproszeni goście: Pan Bartłomiej Chmielowiec - Rzecznik Praw Pacjenta; Pani Ewa Krajewska - Główny Inspektor Farmaceutyczny; Pan Tomasz Młynarski - Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego w Biurze Rzecznika Praw Pacjenta; Pani Elżbieta Piotrowska-Rutkowska - Prezes Naczelnej Rady Aptekarskiej; Pan Marian Witkowski - Prezes Okręgowej Izby Aptekarskiej w Warszawie; Pani prof. Małgorzata Sznitowska - Kierownik Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego; Pani Prof. Bożena Karolewicz - Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne;

W posiedzeniu uczestniczyło 12 członków Rady.

Pierwszym punktem posiedzenia był - wnioskowany przez Panią Profesor Małgorzatę Sznitowską Kierownika Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego - temat zmiany systemu pracy aptek, umożliwiający wykonanie leku recepturowego przepisanego przez lekarza każdemu pacjentowi. Jak wskazano, obecnie w praktyce w wielu aptekach dostęp pacjentów do realizacji recept na lek recepturowy jest utrudniona. Leki recepturowe są przepisywane głównie dla pacjentów pediatrycznych, dermatologicznych i okulistycznych. Jako przyczyna ograniczenia dostępu do usługi sporządzania leków recepturowych wskazywane są względy ekonomiczne, a problem może dotyczyć znacznej części aptek.

Pacjenci odsyłani są do innych aptek, ale też często w ogóle nie otrzymują informacji, w której aptece mogą zrealizować receptę na lek recepturowy.

Proponowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie obowiązku wskazania przez aptekarza apteki, w której recepta będzie zrealizowana (baza apteczna) bądź wprowadzenie czytelnego oznakowania aptek, które faktycznie wykonują leki recepturowe. Zaproponowano również zmianę art. 95 ustawy - prawo farmaceutyczne, która spowodować mogłaby wyłączenia leku recepturowego z określonych aptek.

Podczas dyskusji członkowie Rady poruszyli tematy:

- dostępności do leków recepturowych dla pacjentów z małych miejscowości (Pani Krystyna Wechmann i Pani Urszula Jaworska);
- zapotrzebowania na leki recepturowe w określonych dziedzinach medycyny mimo, iż rośnie portfolio dostępnych leków gotowych (Pan Piotr Dąbrowiecki);
- zasad (procedur) wystawiania recept na leki recepturowe przez lekarzy oraz udostępniania przez apteki informacji dla pacjentów, która apteka przygotuje dany lek recepturowy (Pani Urszula Jaworska);
- rozwiązań kwestii dostępności do leków recepturowych funkcjonujących w innych krajach (Pani Aleksandra Rudnicka).

Odnosząc się do wypowiedzi Członków Rady, Pani Elżbieta Piotrowska-Rutkowska, Prezes NRA podkreśliła, iż obowiązujące uregulowania prawne obligują wszystkie apteki ogólnodostępne do sporządzania leków recepturowych. Liczba recept na lek recepturowy z roku na rok spada, a leki recepturowe są często wypisywane przez lekarzy w sposób błędny. Obserwowany jest również problem z dostępnością składników odpowiedniej jakości oraz utylizacji składników niewykorzystanych. Pan Marian Witkowski, Prezes OIA w Warszawie wskazał na brak systemowych rozwiązań w zakresie odpłatności za substancje czynne oraz problem z utylizacją składników, co powoduje koszty po stronie apteki. Na dostępność do leku recepturowego i cenę surowców farmaceutycznych uwagę zwróciła także

Prof. Bożena Karolewicz z Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Jej zdaniem, rynek farmaceutyczny pod tym względem jest nieujednolicony.

W dyskusji głos zabrała również Pani Ewa Krajewska, Główny Inspektor Farmaceutyczny, która zaznaczyła, iż zidentyfikowane problemy i bariery wymagają szczegółowej analizy i wypracowania rozwiązań istotnych z punktu widzenia pacjenta. Dobrym pomysłem jest obligatoryjne zapewnienie pacjentom dostępu do informacji, gdzie lek recepturowy można wykonać. Rozważenia wymaga również rozwiązanie polegające na wyspecjalizowaniu aptek wykonujących leki recepturowe. Zadeklarowała gotowość do pozyskania i udostępnienia członkom Rady informacji dotyczących aptek, które rzeczywiście wykonują leki recepturowe.

Pan Łukasz Szmulski, Dyrektor DPLiF w MZ, zadeklarował otwartość i gotowość resortu zdrowia do dalszej dyskusji w zakresie zmian w przepisach dotyczących poruszonych kwestii. Dodał również, iż nie jest możliwa rezygnacja z leków recepturowych. Natomiast Przewodniczący Rady zaproponował zorganizowanie posiedzenia poświęconego wyłącznie tematowi opieki farmaceutycznej z udziałem samorządu aptekarskiego. Propozycja została zaakceptowana przez Prezesa NRA.

W drugiej części posiedzenia dyskutowano na temat bieżącego procesu legislacyjnego. W dyskusji uczestniczył Pan Bartłomiej Chmielowiec RPP, który zrelacjonował przebieg posiedzenia senackiej komisji zdrowia poświęconego ustawie o jakości w opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie pacjenta. Po wysłuchaniu szczegółowych wyjaśnień członkowie Rady wyrazili aprobatę za przyjęciem ustawy o jakości w opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie pacjenta (głosowało 10 członków Rady – 10 głosów za).

Ostatnim punktem posiedzenia były sprawy bieżące, wśród których Pani Aleksandra Rudnicka poruszyła zagadnienia:

- wyznaczenia przedstawiciela organizacji pacjentów do Rady Przejrzystości w AOTMiT;
- ustawy o RDTL w zakresie zmiany zapisu, że pacjent otrzymuje lek po wyczerpaniu innych terapii;
- ustawy o Krajowej Sieci Onkologicznej w zakresie kryteria wyboru przedstawicieli pacjentów do Rady Onkologicznej.

Przewodniczący Rady poinformował, iż w kolejnych posiedzeniach Rady w charakterze stałego obserwatora uczestniczyć będzie przedstawiciel Biura RPP.

Podsumowując spotkanie, Przewodniczący Rady podziękował zaproszonym gościom za przybycie oraz złożone deklaracje.

Kolejne spotkanie Rady odbędzie się w dniu 9 maja 2023 r.

Na tym posiedzenie zakończono.

Opracowanie:

Joanna Poźniak Departament Dialogu Społecznego

Akceptacja:

Jakub Bydłoń Sekretarz Rady Organizacji Pacjentów